

TEKNOLOGIA

Kontzientzia kolektiboa

DIANA FRANCO

Ez dut argi kontzientzia kolektiboa zelan ulertu ohi den; zutabe honetan honela ulertzen dut: momentu bat non gizarteko pertsona gehienak errealitate baten gainean ulermen partekatu bat dugun. Adibidez, denok ulertzen dugu zeinen garrantzitsua den etxebizitza bat izateko aukera bizitza duin bat izateko bidean, denok ulertzen dugu elikadura on batek duen garrantzia modu osasuntsuan hazteko bidean...

Bada, uste dut eremu digitalaren negozio ereduaren inguruan eta gure bizitzetan izan dezaketen eragin kaltegarriari lotuta ere nolabaiteko kontzientzia kolektiboa hedatzen ari dela. Pertsona gehienek ulertzen dute online egiten duten jardueraren jarraipen etengabekoa egiten zaiela. Ulertzen dute egindako bilaketan harira publikitatea eta gomendio automatizatuak jasoko dituztela, ulertzen dute cookiak onartzerakoan askotan webgune horren "bazkide" ugariekin partekatuko direla bere datuak. Horren aurrean, ordea, zelan jokatu ez dago oso argi. Eduki sortzaileek bizimodua aurrera atera nahi dute eta negozio eredu ezberdinak dituzte horretarako, euren artean zelataritza digitalaren bidea.

Zelataritza digitalerako izeberga den sistemaren puntan daude zenbait sare sozial, eta datuak horiengana doaz, ibaiak itsasora doazen moduan. The Markup webgunean Consumer Reports-ek egindako ikerketa batean oinarrituta (*Who shares your information with Facebook*, Nork partekatzen du zure informazioa Facebookekin), zenbait datu interesgarri partekatu dituzte, tartean honakoa: 709 boluntariok euren Facebook-eko artxiboko azken hiru urteetan ateratako datuen arabera (https://accountscenter.facebook.com/info_and_permissions estekan lortu daiteke), batez beste 2.230 enpresak datuak bidali zizkioten Facebooki.

Agian ikerketa oso xumea da, baina interesgarria da ulertzeko sare sozialen negozio ereduaren dinamika eta dugun kontzientzia kolektiboaren zentzua. Orain, kontzientzia hori hartuta, pixkanaka bizitza hobea izateko bidean, erabiltzen ditugun tresna digitalen inguruan ere pentsatu beharko dugu. ●

NAZIOARTEA

EBko enbaxadorea Senegalen Irene Mingasson eta Senegalgo indar armatuen ministro Sidiki Kaba, GAR-SI-ko kideen aurrean 2019ko apirillean. Argazkia: UE Senegal

Europako dirua eta formakuntza, errepresiorako Senegalen

AXIER LOPEZ

Al Jazeera hedabideak eta Fundación por Causa erakundeak berriki egindako ikerketaren arabera, Europar Batasuneko funtsekin sortu, hornitu eta trebatutako Senegalgo GAR-SI terrorismoaren aurkako unitate berezia, aldaketa demokratikoen eta ustelkeriaren aurkako protestak zapaltzeko baliatu du Senegalgo Gobernuak. Herritarren mobilizazio horiek nagusiki izan dira oposizioaren ordezkari nagusi Ousmane Sonkoren jarraitzaileek sustatutakoak. 2021etik, Sonkoren aurkako epaiketak eta ondorengo epaiak manifestazioak eta istiluak eragin dituzte herrialde osoan.

GAR-SI taldeko kideek gas negar-eragileak jaurti zituzten Sonkok iazko maiatzean antolatutako protesta-karabana baten aurka. Leku hori ehunka kilometrotara zegoen, EBk finantzaturako unitate horiek jardun behar zuten tokitik: Malirekiko muga, "mugaz gaindiko krimenaren aurka" borrokatzen. Senegalgo elite talde horrek prestakuntza eta tutoretza jaso ditu, "ETAren aurkako borrokan izandako esperientziagatik" Euskal Herrian eza-guna zaigun Espainiako Guardia Zibilarren GAR unitateen eskutik, Europako beste indar batzuen artean.

KRISIA ETA EXODOA

Herrialdeak krisi politiko eta ekonomiko larria bizi du. Otsailaren 25ean egitekoak ziren hauteskundeak atze-

ratu ditu Macky Sall presidentek. Atzerapena "kolpe konstituzionaltzat" jo zuen oposizioak. Azkenik, Konstituzio Kontseiluak Sall-en erabakia ezeztatatu du, eta ordutik, hauteskundeak noiz antolatu zain daude herritarrak. Sonkori bozetan parte hartzeko eskubidea kendu diote eta, beraz, Bassirou Diomaye Fayeri babesa eman dio. Diomaye ere atxilotuta dago, baina bere hautagaitza, momentuz, onartu diote.

Inflazio larriaz gain, arrantza gutxitzen ari da. Familia askorentzat jarduera ekonomiko nagusietako bat da, eta Elikadura eta Nekazaritzarako Nazio Batuen Erakundearen arabera, arraina eta itsaskiak senegaldarren elikaduran animalia-proteinaren %40 baino gehiago dira. Arrantzaren murrizketaren atzean daude gehiegizko ustiapena, legez kanpoko atzerriko arrantza eta industria handien monopolioa.

Hala, askok etorkizun hobeari bila jo du kanpora. Prezio altuegia ordainduta, ordea. Hogei pertsona baino gehiago hil eta dozenaka desagertuta daude, otsailaren 28an Kanariar uharteetara iritsi nahi zuen ontzia Senegalgo kostaldean hondoratu ostean. Migrazioetarako Nazioarteko Erakundearen arabera, mila pertsona inguru hil edo desagertu ziren 2023an Kanarietako bide horretan. Alegia, batez beste, bederatzik ordutik behin pertsona bat hil zen. ●